

Føroya

SOSIAL-DEMOKRATUR

Blaðstjóri
VILLI SØRENSEN
telf. 2172
Postbox 76

Prent:
A. ØSTER

YMISK TÍÐINDI

FISKAPRÍSURIN Í GRÖNLANDI

Fiskaprisurin í Grönlandi sigst at vera 85 oyru fyri kg í ar. Í fjór var hann 1 kr. fyri kg. Hetta hevur orsakað, at menn hava aftrað seg við at selja har yviri. Hetta kemur sjálvandi at tarna veiðuni, men líkindi eru til, at ein broyting kann fáast í lag hesum viðvikjandi.

450 TONS AV KLIPPFISKI

eru nú eftir í landinum. Hesin fiskurin verður avskipaður nú fyrst í juni mánaði. Ein partur av tí fiskinum, ið seldur er til Spania hevur verið ov smáur eltir sölusáttmálanum. Hetta hevur tó ikki forðað søluni, tá partarnir eru komnir ásamt um, at útjavna hetta seinni.

ÚTRÓÐURIN

Klakksvikarbátarnir fiskaðu ófórt báðar tær seinastu vikurnar fyri hvítusunnuna. Bátarnir lógu javnlaga frá 20 og uppi 30.000 pund. Hetta eru størstu veiðúrslitini higartil í ár. Teir flestu bátarnir hava eisini verið úti hesa viku. Smábátar fáa hópin av hýsu, serliga í vikuni fyri hvítusunnuna. Hesa viku hava ikki borið so væl til vegna tann harða streymin.

FYRSTA SILDASKIPIÐ

Fyri stuttum fann Thetis ófórar sildatorvur norðan fyri. Fyrsta sildaskipið er nú útfarið. Tað er Eystnes, ið fór út mikukvöldið. Skal fiska til agnsild.

MEDISINNYTSLAN 20-FALDAÐ

Norðlýsið sigur frá, at medisinnýtlan er 20 faldad tey seinastu 18 árin. Viðari sigur blaðið, at tað tí ikki er so lægið, at tilskotsskipan sjúkrakassanna er prongd. Hesar ógilliga meiraútreiðslur standast fyri ein stóran part av óktum brúki av nýggjum medisini, t. d. penicilin.

ÓTTERÐIR

Føroya ferðamannafelag ger útferð til Tvöroyri og Vágs í morgin. Farið verður úr Havn kl. hálvum átta á morgni. Steðgað verður einar 12 tímar á Tvöroyri og einar 10 tímar í Vági. Kostnaðurin er 15 kr.

Somuleiðis ger hornblástrarfelagið G.H.M. útferð til Nólsoyar.

LORVIKSÁTARNIR

Pállsdrangur og Ternusker fóru til Íslands við snóri 2. hvítusunnudag. Guliklettur roynir framvegis undir Föroyum. Skal á sild í summum. August fer til Íslands við snóri.

Konguliga sjónleikaravítjanin

Í ár varð so álvari av, at kongl. sjónleikarnir komu til Føroya. Tað verður Sjónleikarfelagið í Havn í samarbeiði við Dansk-færøsk komite við stuðli frá Dansk-færøsk Kulturfond, ið standa fyri vitjanini.

Sum fólk minnst var sjónleikari við kgl. Teater Elith Foss her í fjór og hevði upplestrarkvöld og skemtanir í Havn og á bygð. Endamálið við ferð hansara í fjór var eisini at kanna möguleikarnar fyri sjónleikaravítjan til Føroya. — Og nú er tað komið í lag.

Í døgnum 9. til 15. juni verða fyrivísanir í Sjónleikarhúsinum.

Tað, ið verður at síggja.

Sýnd verður ein sokallað samansett fyrivísan — tveir sjónleikir, ein nútímans danskur sjónleikur og ein kalsískur sjónleikur. Hin fyrri er álvarssamur leikur í einum parti eftir Knud Sønderby, nevndur »Hjertets rehed«. Knud Sønderby er kendur sum ein av donsku dramatisku hövundunum. — Hann hevur m. a. skrivað »En kvinde overflodige«, ið var ein av stóru suksessum hjá Kgl. Teatrinum.

Harnaest kemur eitt Holberg-stykki »De usynlige«. — Holberg er kendur í Föroyum, men her fáa vit at síggja ein av hansara sjónleikum við donskum sjónleikarum. Eitt stykki teir hava spælt á Nationalsenuni við miklum ansi hjá sjónleikarhugaðum fólk.

Hvørjir verða sjónleikarnir?

Tað verða nökur av teim bestu av teim kgl. sjónleikarunum, vit fáa at síggja.

Sambart heimastýrslislógina er sjónleikur sermál, so kgl. Teatrið sjálvt kann ikki föra fram sjónleik her, men tað vera tó kgl. sjónleikarar vit fáa at síggja.

Maria Garland er ein av kendu karaktersjónleikarinnunum við kgl. Teatrið. Í seinastuni hevur verið tikið til hennara í Aleksandra í »Colombes og leikpart hennara í »Pygmalion« og nú kemur hon at spæla Magdelone í »De usynlige« — ein leikpartur, ið hon fyrr er heiðrað fyri.

Jörgen Reenberg spælir ungi elskarin — Leander. Her í Föroyum kenna vit hann úr donskum filmum, m. a. Fodboldpræsten — hann er hin komandi Hamlet á Kgl. Teatrinum. Hann hevur útsett filmsarbeiði sitt fyri at kunna vera við í Föroyaferðini.

Eitt av »nýggju növnunum« er Kirsten Rolffes, ið sjónleikarhugaðir föroyingar eiga at gleða seg til at síggja. Tey trý árin hon hevur verið á kgl. Teatrinum boða frá eini stórari framtid sum sjónleikarinna.

Ikki minni áhugavert verður at síggja Poul Kern — sjálur nhrd síggja Poul Kern, ið helst mangir föroyingar ið vitjað hava sjónleikir í Keypmannahavn hava havt høvi til at síggja.

Leiðarin á ferðini — Elith Foss — sjálur er vøkndur heruppi, ikki bert tí at vit hava sæð hann her í Föroyum, men eisini fyri teir leikpartir, hann hevur havt í Holbergsjónleikum

á kgl. teatrinum. Hann er ein av mestu Holberg-fortolkarum á kgl. teatrinum og ikki minst hevur hann spælt væl í »De usynlige«.

Hatta vóru so allir teir »konguliga« sjónleikarnir, men harumframt kemur við sum gestur frá Folketeatret Birgitte Federspiel. — Tað var ikki gjørligt at fáa nakran frá kgl. teatrinum at taka leikpartin sum Leanders elskaða, tí varð Birgitte Federspiel biðin til at taka henda partin. Hon er so kend, at tað er ikki neyðugt at siga meira.

Í Havn verða so 5 ella 6 fyrivísanir, síðan verður farið til tær störru bygðirnar, sum møgult er at koma til. Har verður ikki møgult at vísa hesar nevndu sjónleikarnar, men istaðin er skipað ein kvöldskemtan við hesum 5 fyrstnevndu sjónleikarunum, og verður tað ein skemtan sum neyvan áður er sæð á hesum plássum.

Men um hetta verður meira frásagt seinri, tá sjónleikarnir eru komnir til Föroyar.

Í Danmark arbeidda sjónleikarnir nú við fyrirreikingunum. Tað er nóg sum skal gerast, tí teir hava við sær stóran part av tí, sum skal nýtast til leikpall o. a. — eisini av tí verður fyrivísanirnar nakað útyvir tað vanliga.

Seinri verður greitt frá sølu av atgongumerkjum o. t.

Til Knút Vang

Knútur, meint vart tú raktur, so at tú neyvan mundi rokna við at verða raktur meinari. Tað sæst best av tíni illsinisgrein, sum tú hevur í blaði tínum týsdagin 12. mai.

Aftur í seinastu grein tíni vágur tú tær tó at siga, at tit meira enn nakar annar hava roynt at virka fyri, at so nóg föroyskt kol sum mögult skal verða nýtt í Föroyum.

Um tú ikki veist betur um kolamálið — serliga viðv. Hvalbingum —, so haldi eg, at tú átti at duga tær at tagt, heldur enn at skriva tað, tú skrivur. — Tá ið tú og tínir partamenn hava so stóran kærlleika og áhuga fyri tí föroyska kolinum, hví eru tá so stórir trupulleikar við at sleppa av við föroyskt kol? Kanst tú ikki gera so væl at siga tað — hví skal tað krógvast í myrkrinum?

Um tit hövdu nakran sum helst áhuga fyri föroyskum koli, so haldi eg, at tínir partamenn hava havt góðan kans til at gera sitt besta fyri tí; tí teir hava havt buktina og báðar endarnar nú hálvtríðja ár, og ikki javnaðarmenn, sum tú kastar alt skarnið eftir. — Nei, Knútur, sig bara satt, tí partamenn tínir hava ongan áhuga fyri föroyska kolinum, heldur enn fyri øðrum gagnsmálum landsins.

Hetta er ikki fyrsta árið, tað hevur staðið í hotni við at sleppa av við föroyskt kol, og ikki er tað heldur fyrstu ferð, at Hvalbingar hava vent sær til landsstýrið fyri at fáa bött um teir stóru trupulleikar, sum hava verið fyri at sleppa av við föroyskt kol; men ikki kann áhugin hava verið

stórir, tí ongantíð hava vit dugað at sæð nakrar ábøtur frá landsstýrisins síðu. Men kortini vilt tú, Knútur, hava fólk at trúgva tær, at tínir menn gera so og so nógv gott fyri at bøta um nýtsluna av föroyskum koli. Hetta er einans »fantasiur« av tær og einki annað.

Tú grýtur alt niður á valutamiðstöðina, tí tú veist, at har situr javnaðarmaðurin Øregaard; men eg havi sagt tær, at landsstýrið er landsins hægsti myndugleiki og at partamaður tín, Hákon, hevur hetta týðningarmikla mál í hondum — og tað sleppur tú ikki frá. Tú brikslar mær, at eg vil drepa föroyska kolasölu, men har haldi eg, at tú sum vanligt mistekur teg, tá ið tú sigur soleiðis, tí tað, eg havi skrivað um kolaframleiðsluna, kann ikki fatast sum drepandi, men vil skilafólk taka tað frá einari aðrari síðu, enn tú tekur tað.

Hvat sigur tú um teir menn, sum innflyta 10.000 tons av útlandskum koli, samstundis sum tað liggja o. u. 2000—3000 tons av föroyskum koli á goymslu; vilja slíkir menn livga föroyska kolasölu?

Sjálvandi grýtur aftur skuldina fyri hetta á javnaðarmannin Øregaard — men hann kann so avgjørt ikki hava alla skuldina einsamallur, tí hann er ikki diktator innan fyri pris- og valutamiðstöð, har sita eisini aðrir menn — og heldur ikki kann landsstýrið vera skuldfritt fyri slíka gerð.

At enda vil eg lata teg víta, at um eg var í tínum stað, so hevði eg heldur viljað fiskað til javnaðarmenn enn til tað kolsvarta afturhaldið, sum tú ert verjutáta fyri.

Hvalbingur.

Framh. av 1. síðu.

Læknatrætan . . .

Tað er ikki óhugsandi, at Rubek Nielsen so kortini fær starv í Klakksvík og harvið skuldu líkindi verið fyri einari endaligari loysn av trætni.

Hvat vil Kofoed?

Fyrrv. lækni í Klakksvík, Bornholmarmamtslæknin Svend Kofoed, er í hesum døgum á vitjunarferð í Klakksvík. Summi hava vilja sett ferð hansara í samband við læknatrætuna, men sjálvur sigur hann seg einki hava við hetta mál at gera. Hann vildi fegin hjálpt Norðoyingum, men heldur seg kortini einki kunna gera.

Inn-(út)brotið

Stutt aftaná at innbúgvíð hjá Rubek Nielsen var komið til Klakksvíkar, varð herverk gjørt, og tveir stólar smávegis løstaðir. Síðani hevur verið dúgla tosað um hetta inn-ella útbrotið, ið summi hava hug at rópa tað. Í seinastu viku skuldi onkur hava sagt, at maðurin, ið hetta hevði gjørt, nú var staddur í Grönlandi. Einki er frætt, um hesin leiðbeinarin er rættur ella hevur verið til nakra hjálp viðvíkjandi upplýringini.